

Nagy Károly, nov. 12. 1851.

Ms 5460/1

Ménes örsén Sándor,

Itt van rögtön előre, négy valahány, Nagy Kó,
vagy hímekről és salamonos kancinjában. Hálá,
sunt ezt leírni elűtő óra van; az előbbi mentes.
Minden fürgyelőnél, vagyis aki korábban ki-
(szaknem) tisztállásától, egy pár napot párjá
Pepen töltöttük, más ízelűnek buorakus igen
drágán visszatérők; ezzel Nagy Kó,
nem is nem hozza buorfelüket, de még kicsa-
van, deis ár és csalát sem lehet kapni,
ezért is Kiskunmérő kez fúvarozni; az éle,
lent önként drágab, mint Pepen, azt hogy bármily-
nem értem mikép fogunk kijóni; "jóllehet fizeté"
sinkez a mai napon. Ót pengővel feljebb e-
mellek. Sok baj van itt, örsén, a mielőtt nem
láttam nem tudtam, ugyelj, ha a megörökítés
megy nem örökké leheme leani, nem valós is hoz-
ható. Tanár, hanem platonikus tanúi sem.
Nem is működhet benne vagyok, köhötök, ezt hisz,
hogy van meg-lehet.

Külsőben jó emberek, minél mindenhol, itt is
vannak, kik privát személyi gyűjteményekben:
első helyen áll azután a mentői család is Rák
Károly, — Dózsa, tanít, kik ezenben igen
jók, tanít, holtottak is fáradtak. Csak az
azok tanítottak találhatók. Családjain körül fogad
ismeri Kis Lajos (ki Nyíregyháza nevelő nője) halottak
helye az Reignandak, — a régi professor Wargha
tanítottuk — Van még epp több Ditó; egy f. aszt
pap ember Cikai, ki valószín tanít, epp Weisz, ki
nincs ezzel tanít, sen a tizedik. — Ekkor em-
plex ragyognak, s en Részről, támiból —

Pepen leír, alatt arra sem is lehet meg-
valóban meglátni őket, ezeket nagy lőszemmel
s látni, — mellek az ebből ragadt bennükkel.

Rev. Nancy L. do

(1)

Any other levels
Exaggerated forms
Executive Order
Matters suddenly

ette utomban kiléppi S. ennek magában van kohász, s ott találunknak Egressi, Kecskény, Dévai, Csenge-
ri, és merőszínnel, illetőleg bárátánnal: több
gyönyörűségek a pesti mulasságban nem volt.
Vetniük egy divatot a pikkely 61 pf. egy divat
előtti aprólécs, kis nyakfűzős kecslippóval
80 pf'ron, ezzel jó nagy vaskonyglás (ez olcsó)
magasból, minde az ördülés, kecslippóval, s perle
egészén rabsál - 29 pengő. Ezek hármasára
belekerül a rövid 13 pengőre, s ettől a rövid
pálhás 3 pengő finc eggyel, - a többi a vásáj,
s a vásári köösök Pálhás iparja bérre.
Békony hármas alig van rebiz, fizetünk,
jóllehet az ami báránkig Salmasatol idáig (a
pokébérben kívül) 10 pf., 12 és valóban, s jólle-
het az egész 120 pengős díjkörében után
másnap megkaptam. Még a pénz, mint a
fene!

Ideutazásunk magjai elég precízisen
folytak le; először ugyan el is témítettük,
meg is akartuk a dobói erdőt, s mind
kei először füll a pál, a minde turbál, de
nunk jó volt, s mitör, haromrak maga
az előző elkerült emi, az még lásdával volt,
mert másik akkor innen volunk a Tisztán,
a homokon. -

Sakkadunk nem nagy, de nekiink elég.
Van, délnyugatra egy Robánk s mellette egy kisből,
de erre fizetni nem lehetünk, jelenleg ennek
a homok törzjük benne, konyha, de akkor
nem használjuk, konyhánál nagy robba,
mellyel a vaskonyglával fűtünk, - belső el
külső kamra, nagy pincé, de nincs, hanem
istálo. Az udvar könél erősen bekerítve,
mint egy rác. Perle az a legnagyobb
környezet, hogy az udvar nem köös, ma-
gán lakjuk az egész periphereiát. Mindean-

(2)

valamint ^{meg} min den hárakat körülön, emek is
megvar or a hibaji, hagy, szedvek, a laktó
fűbányaikn kívül, mely elég párralatnak
korik. Tízenkét perzig ennek 100 pengő.
A nedvesítésre nem kell fizetni kilom. Tá-
lán, mielő ha a szabad füllával valószínűségi
rendes is eljö, különben is kaphatóunk:
de műve nöökörben, aratás kellel elégz-
mink, a mit kaphatóunk.

Igy vannak a dolgok, kedves öröscem. Mát-
ti hagyom élelek? Iol rende, mind rendesben.
Röpkintőd mecenitén az ein salmasai ismerő,
semele, cérköljár vagy általad rohamiakat,
Janis különösén, ha salálhárol vele vagy
rossz neki. Min csókolja lásád, fog ismét ve-
kie bármilyan rövid nap; en eis gyermekünk
pincé csobánk mind kettesikkel, s a lás-
átkelés s szírerei egyszer eggyig hivatalon törö-,
szigál.

Tegy perzig az iskolai általai meg! Kivág.

Merci Dr. S. d
Arany Sámuel

Egy kincs gyanak a Pálmoni általános
ról; igazitott e Gyula a hárak valamist? Egy-

Cserei Pálmonak megmondattam, hog
maguk kívüli salmasára; arokai mielő
kerei ponthád, kic kípintől, keltetett,
lampsí az elvártak körül,

MS 5460/1

(3)

Aramy - Ercsey Sandstone
1851. nov. 12

ember hal el felül a 60-on, salán nem csaláskorom
ha a jelenleg élők fámai kés - 80° salán hárrom
annyira is szérem; a kérdés másik részére res-
dig finn a halottak táblája jelel meg, mely
ból világos hogy 10 év alatt 9 ember volt, ki
a 95 éven, ezek közül pedig 3 a ki a 100 éven
is tel élt. — Az 8-dik, 6-dik és 7-dik ki-
döseknek lehetséges felelesémet a sulcsó lapon adom-
jabbas arckai, körülmenyünk közi, nem adhatók.

Mi egybörén gyerővágimérő borsain.
szé kine, teljes tisztelettel maradtam
Szalonrám, márt. 9th 1847.

Sekíreses Táblabirodalmat

aláztatott szolgája

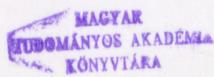
Arany János

Szalonrai műtudósító

Ms 5460/2.

Aoamy - Fáy Andrásnak

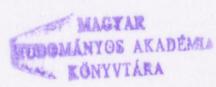
1847. márc. 9.

Tehimenes Tablabíró iur!

Kedvesen fogadott megkereső soraira vissza erennel válaszolni, megpedig, az utazás ellenére, rossán, - mert őren vidék ről nagy riskán pokoss alkalom akadni Pestre. A kitűzössz J. pontra igyekezem volna minél törebben felelni meg; nemcsak részben, ugy hiszem, okélt is értem: de más részben evak hozzávezetéséges felelessel szolgálhatok. A telkek jámá, epp régiebb népörzseiről is, a fülösek is halász jáma egybehaunlásával, javal, egészítettem ki. A fülösek magasok jámái teljes ponorággal adom, az egyházi anyákönnyv usán: mere nálmuk tökében reformált egyház van, ilyéb semmi. Azon néhány más vallási, ki az egyházi schematismusba felszokott je-, gyereeni, halmai család ily sekergő, kik itt jámá- tárba nem jöhettek. — A meghalszakas - évek pénz, - magam dolgozram ki a halottas jegyző, könyvből, nem akarán e munkás magamnál, ugy lehet tanúsítva, vagy könyebben gondolkozó embor- re báni: mely munkám ponorággáról kereshedem. A meghalnak előlkora hiszlesen fel van jegyzelve az említéses halmai jegyzőkönyvben. E kés rendű - anya- és jegyzőkönyvi - kironatos salán az illatos" egyházi egységek által hiszlefizetnem kellene vol- na: azonban en jók állnak a hiszlenégről. — A negye- dik kezdés azon részére: hány ember él inn jelenleg, ki felül van a hatvan éven? e tekintetben. Semmi összefüzetünk nem lévén, egyenesen meg nem felülhetek: hanem, a halottak sáblájából vonva köves- kerceséss, melyről éventeis egymásra 50-60

Szalonta m. városban.

4

I. Lelkek száma: Az 1841-ben történt poszlekov népszámlálás szerint: 9875

Azóta születettek: 1887

meghaltak: 1369.

Igy szaporúság 518 518.

Összesen a lelkek száma 1847 elején 10393.

II., III. Születést és halálhast kimerítő tábla 1837-től 1846-ig!

Év	Született	M e g h a l t										Összesen szám	Legyors.
		0-3 évig	4-9 évig	10-19 évig	20-29 évig	30-39 évig	40-49 évig	50-59 évig	60-69 évig	70-79 évig	80-89 évig		
1837	381	104	17	7	11	11	15	19	48	1	233	1 van 102 éves.	
1838	428	119	4	11	8	11	17	11	39	1	221	Közöttük egy 103 éves.	
1839	423	240	80	19	10	12	8	15	37	1	422	Egy 95. s egy 96 éves.	
1840	402	96	14	11	11	12	12	11	42	—	209		
1841	413	278	87	28	11	9	15	11	34	2	475	Egy 95. s egy 96 éves.	
1842	384	113	27	11	15	15	8	18	73	—	280		
1843	360	121	32	12	22	17	11	16	68	1	300	Egy közöttük 100 éves.	
1844	386	101	18	18	13	14	16	19	35	—	234		
1845	380	113	23	11	11	11	17	20	51	1	258	Egy van 98 éves.	
1846	368	117	32	17	17	17	16	15	64	2	297	Egy 96 s egy 95 éves.	

V. Mi betegségben haltak el legsöbb? - Erre felelni nehéz, minthogy a halottak könyvében nem orvosi, hanem rendes családi törzsekben szerepelnek, u. n. fúnerasorok jelentése szerint van az elhalottak nyatalyája kejegyeikre. Várodunk orvosa mindenállal, ki pár év óta itten iakik, a valóság nyatalya nemet mondja leginkább uralkodónak.

VI. A gyermeket közi 1837-ben és 1841-ben az ugy nevezett "karlathimlő" uralkodott, s ugyanaz, orvostunk jellemzése szerint jelen év eleje óta mégis nagy mértékben dülöngett.

VII. A lakosok fő foglalkozása élelmiszerüzés, marhasenyészés. Círmadia és bőrkészítő mesterek vannak, csehök is, - de nyáron ezek is inkább csak földműveléssel foglalkoznak. -

Tiszteletlendő Mr!

Ms 5460/3

nagyra besült hónfizárosam!

Érte semre esett, hogy tegnap, tisztelékenben egy, a Kecskeméti n. s. Egyház tanács által megbízott küldöttség személyesítésével látogatásával itteni lakásomat, oly exéllal, hogy megbízatásához képest, engemet a kecskeméti főgymnasium egyik tanári - cípedig igazgató tanári állomára, sára meghiján.

A menyire meglátván előre éretem magamat a Kecskeméti Egyháznak bennem helyezett ezen bizalom által, melynek nyilaskoráját már másor is volt szemérem tapasztalni: annyira fáj kimondva, nom, hogy annak exéssel sem lehetetlen elég. Egy ijj., vagy ijj., ből körülkerendő interet kormányzása sokkal erőbb, erélyesebb jellemet igényel, mint a milyenek nagamat ismerem, s valóban akkor lennék vissza a tisz. Egyház bizalmával, ha e se physice se moraliter nem nekem való állást elfogadnám.

A mi pedig aron még soha nem lókott, de fölkérülhető esetet illeti, hogy mint közzérendű tanár cseréjéim fölött állásomat az ottanival részemből e cserét mi sem indokolsá egyéb, mint aron tisz. telet, melylyel a Kecskeméti Egyház iránt viseltem. De ide, már közel öt évi megnövekedés után, számosabb köszönetek fülnele, s jobban intő, szen a valóságával, új viszonyok között mintegy új üket kezdeményezől, hiszem ez állásomat másutt hova lóval fölverélni óhajtsam. Vannak persiák, kik a Kecskeméti Gymnasiumnak több nölgálalatot lehetnek, mint én, tömöre kedélyű, valózó egészegyű emberek.

Legyen xives kieggyed a n. t. Egyháztanárnak legnemelyebb köszönésének teljesítésével s tagadó valamennyit engem kiírni; ki xives üdvözleteivel maradtam

Tiszteletlendő Mrak

Nagykörös, jún. 16. 1856.

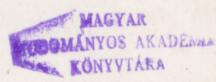
alázatos volgája
Arany János
akörösi tanár.

Ráday László
Kecsketei polgár

Lélio MS 5960/3

M. AJKK XIII. le. 206. l.

1856. jún. 16.

Arcay - Földes Gyula

új 5460/4

Igen türelts kiadván!

Sodálkozva olvasára Kegyed segnápról kelt levelet, melyben felröti, hogy
mai sz. 26. díki iratára válaszolják. Ón arra, mindenből ápril
1-10. napig 2-dik napján válasszoltam, de levelem e szerint elve
szűlt, a mi közöttünk még eddig nem történt. Óron levélben bő
van kefettem vala, miért s menyyibőre séralnes rám nevez
Toldinak újranysorád; 1. mert szerződésünk kezpen nyomásból
nem enged; 2. mert rám nincs kellemetlen az, hogy a 3. év, mely
nem eltelte után Toldit önkötgyűjtött miniszter köszé felvethetem, mely
csak ezután kerülhet; ígyhogy az esetben, ha majd „Kisebb köl.
seményem” jogára nem visszakáll, akadályozva lennék Toldit „Önköt
költeményem köszé felvenni. Mind ezeket az elvezetett (de talán még
kevésbé) leülben, jögaim indokolásával bő.
Kegyednek kékéber jutando) leülben, jögaim indokolásával bő.
aven előadtam; most nem akarok e tárzyról új disszertációt ír,
ni, csupán a módosítást isméttem itten, melytől akon levelet
beszírtam, s mely mellett Ón becses ajánlatát el fogadni haj
landónak nyilatkoztam, s jelenleg is nyilatkozom:

1. Hogy a fentebb 2. posz alatt említett aggodalmanam nek
szünjék, annak (saját kerü aláírással) irábeli elismoreseket, kér
sem vala Kegyed részéről, hogy a Toldiaknak Önkötgyűjtött köl.
seményem köszé felvételét nem akadályozza, mihelyt a „Kisebb
Költemények” kiadvási jogára nem visszakáll, az illesz „terirodó
fizeté”.

2. Ez ajánlott összegre névre annyi módosítást kíván,
tam, hogy tisztekedjek Kegyed a meg nála lévő néhány fo
rint tökemet, a két Toldira adandó pötlás fejében 1000

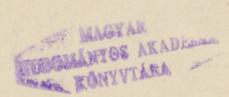
Békay János
in Nagyvárad
17 April 1895.

Heckenast Gustav
Kiadó Nyomdai és Kiadói Ház
Festmén.

Márianusca, 1. szám.

1858. apr. 12

mond ezer pf: kerek stárra kiegészíténi, hisz a különöbbégi úgy sem jok,
ha jól rámítom, mindenki is 75 forint, tehát ezen annyi, a
menyassz ír a Kilitgyi Sándorfele Postchäffben, úgy találtuk förekre,
elvásároltam. Nincs még azon kívánságomat fejeztem ki, hogy
Kecsyed folyó évi Április 1⁵⁰ napjáig (stáma dászt részre) ne
elkezessetlen, ugyancsak e napról fogva az egész 1000 forintot,
mint kamatoró töké felvezetné a jelenévre, tehát ne a Toldiak
megjelenésétől függőlegesen fel a füredi halászidő. Ez örökk
nehány forint különöbbégi, jól tudom, de sok nem lehal, miután
remétem, hogy Toldi Eszéje nyomon követendő Toldit, mert
itt mincs mérőt az egyiknek elkelelére virakotni.

Mely módosított felülvizsgálat elfogadását, és a stáma dász-
nak ily értékelbeni megkülönböztető bírónak rendelte, együtt a mind
mai posztival a rég hálán húsvéti járvályos veketés ellenük
indítom, tisztelettel maradván

Igen szíriels Krádó urunk

Nagy-Körös, ápril. 17-i 1858

Szíves jóakarója
Frany Sándor

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1858. ápr. 17.

Nagy-Róros, sept. 16. 1858.

Igen sziszelt kiadó Mr!

Megújított Szervízdejünk felére e hó folytan leselik,
kérjen lehűtő a felévi kamatot, mire nagy
szüksége van, haladek nélküli, posztai le-
küldeni járáskegyék.

Toldi néprajzi kiadvárák még nem látottak,
pedig, ha jól emlékezem, szervízdej részére
ebből is időjárásra illesne. Kérjen a pénz-
dányokat megküldeni.

Fogadják legfőbbet idővöltésemet!

1859. évi
igaz fizetője
Aranybánya

J. C. Hockenast Huskar uic
Cormone
Indaja
Person.
Malaposta I. fram.

Nos 5460/5

Mu 5460/5

1858. ment. 16.

MAGYAR
TUDOMÁNTOS AKADEMIA
KÖNYVTARA

Magy-Római, April 21. 1853

5/2

Tisztelt Marosi!

Ms. 5460/6

Bocsánat kérésén kell hordanom, hogy beszéles leveleire így kicsón válaszolok: de műszertáron vika az volt, hogy a rám bíratt dolgban nagyobb eredményre várhatottam — mind kiiba! Tájra, tönk, itt a részvét irodalmi termékek iránt igen csekély, az o-klasszikai irodalom iránt pedig, a mint látom, épen semmi. A magasból örvénylve tanultot támogatnunk kell, azok részint igyeksző fink, de súlyosak, részint agarrák uffik, — a vörösvári intelligenciairol e sekíreltet, ben jött hallgatni. Igy csupán az iskolai könyvtár részére mind Platon mind az Iliasz fordításával együtt, és cserkivál az Iliárból még egy, peldányt kérnek küldeni, ha így csekély mennyiségre is kifizet a kiadó urak kedvezménye. Gyorsan kérjen, az iskola ref. iskolának részére, leghamarabb a legbiztosabban megkaphatónak. A pénzt, nem látás így measszera, előre nem veszem fel; a könyvek megkaphása után tögtön különbö.

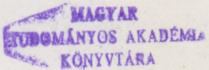
De a milly kedvezően hatással volt rám a köztörnyökig, mely a Kegyei beszéles bírálmaival így kezdetben maradtakban engedélyezte megfellelnem: ott bűszkevé lesz más felől emi bíralom is mecenási nézetben megmagyarázni, hogy az örösherecs alkalmat nyújtja Kegyei irántani jóimulatairól meggyőződőnöm. Fogadják viszont nagyrabeszsében bíróságát és részes üdvözletemet!

Teljes fizetéssel levő

alázarro szolgájá
e Maros Sámuel

Aramy - Hunfalvy Pálma 1853. ápr. 21.
Oszvald Árpád tulajdona

Ms 5460/6

Arany
Hunfalvy

10.070

Ms 5460/4

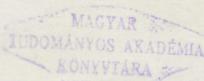
Igen szírtel Uram, = megy Jobbavály

Bocsánat meg, ha baleses leveleire kérlek, s most is csak röviden - néhány sorral - valamivelhatok. Szerencsén megvártam, hogy megjárva megismernem, milyen "színű" voltak, hogyan, mire egy év óta, igen "kere", söt, alig 1-2 percnél, olvashatók vagy inkább egy húzamban, és ez is körülbelül erőltetéssel.

Hogyan érkezett, műreihez, - legy打架ban "Kuny Osvárat" egy ily elismert kílátóhoz, lehetséges maradja be a szerb köztörök "szék", a mindenek Ön, szírelel Uram, ábra, láncosai, el van ismertve, részéről annak, csak örömendereink lehet, s közönséget tanítottak erekke inkább, hogyan meggyózni igyekszünk. Csupán azon való sajnálásommal vagyunk kényelmes kifejezés, hogy nem az Ön - Kétegykivül credidiorumké előnyebe van, ló - földvásárai, sőt saját földvásárai credzében - a szerb nyelvben való teljes járalságának miatt, nem élvezhettem.

A mi a fényképes illusz. ide mellek, leír az egyetlen egy fajtai, melyből földára nyom van. Ez a 80-as évekből való, s az Akadémiai Általános Szemináriára készült volt. Ezen kívül nincs is fényképes más, mint az,

1877. nov. 21. "féléjéron"
Körök mint

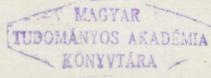
az, mely 1886-ban "Örök kökeményeim" című kézirat, és utószövegeivel megtalálható. Az ötödik nem visszatérítendő alkalmam ülni photographnával; magam, bérleges leírás, semmi vágyam nem érhető el, csak a hagyományos alakulásban folyékony által többkörökben.

Szerelé végnakára, melyet érdekként olvastam, engedje meg, hogy ne válasszák ki körülbelül. Magamról, ki vermiszükkelsem segítő diapositívom nélküli fogyni akkor sem használhatunk valami erősen a Szabadság trambiszóját, mikor saját életthalál körükben, de bárminincs követésből, — maga mielőtt mondani, nem is hivatra: Ön, mint magyarországi ember, bizonyasan inneni fogja nemcsak az itthoni hangulatot, de azt is, mi e hangulat alapja. A keleti keréknyereg népek Szabadság köröndelnié a magyar nemzetet éppen oly visszakényszerítéssel, mint a lengyeleket mindenhol, — ha ország terjedését nem látna benne, mely előző sorban hatalmat fejezeli meg a vassalással. Adjá ismerni, hogy, Ön, fajrokonai, maga Szivárvánnyal „függelenegökéne” idővel nem kénytelenülne meg használni karauokrág elleni küzdelmi!

Bocsáron meg a vásárába illeszkedő élménye, szíre, és fogadja szívesen addiktusai emellett a nagyrabbenülés örökkéte kifejezését, mely legmaradványt

igaz érzetére

Aranydánius

Urus

Tob. Apava

Nagyváros

100 f.

Dr. Jovanović János urrenkő,
Szerb nemzeti Röntgenek t.a.n (magyar)
Kisfaludy-társaság" tagjának, teljes
kivalekkel

Изв. бр. 10.070

Kamenička
(Sremska Ma.)

KÖNYVTÁRA
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
RAGYAR

Ms

5460/4

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTARA

MS 5460/8

Tisztelt és kedves dr. Sáfrán Györgyi,
Elmúlt már elég idő ahogyan hazájöttem, de eddig
igazán nem tudtam elutaszni újvidékre sok dolog és sok
másfelé oka miatt, pedig egy pilanatra nem felejtettem
amit megírtam Önnel.

Tegnap voltam Maticzában megsináltam fotot
Franyi Leélnek és most szíjem azt elküldeni.

Leélnek formai leírása következő

a) a levélpapir színe fehér

b) magysága: 13,8 x 21,5 cm.

c) folio: 2 lap, 4 oldal

d) a levél szövegének terjedelme:

az 1. lapon az első és a második oldal kíván
irva szöveggel, a második lap pedig (3. ik és 4. ik
oldal) egész üres

e) a levélnek címzése csak "borítékon van, ép így
ahogyan a foto mutat.

Maticzában nincs több Franyi János
levéle.

Kedves dr. Sáfrán Györgyi ha még valami
érdekel Önt csak írjon nekem, én nagyon szí-
vesen megsinálom minden amit csak tudom és
ami az én tehetetlentől füg.

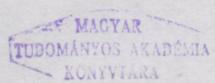
Kérém, legyen olyan jó átadni szíves időszlé-
seimeket a kedves kollegánőknek amelyek dolgoz-
nak ott a levéltárban, Önt pedig sok tisztelettel
időszli

Franka Medorički.

17. TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI MINTA

17. TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI MINTA

17. TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI MINTA

17. TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI MINTA

Dr. Sáfrán Györgyi
sajtó' alá rendező

Budapest V
Akadémia n. 2.
Akadémiai Könyvtár

0,27g.

AJ biref

MS 5460/4-8

1872 Nov. 21

Exp. Ivanka Udrovički
Novi Beograd
I Bulevar 160/VI

MÁSYAN
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
LONXVÉRA

Nagy-Korös, dec. 14. 1856.
hivatali záros
személyes hivatal

R. 702.

Kedves barátom! Sóhase tudtam, mit akar velem
a Szalonai jegyvii hivatal, miért annak tiszta,
tiszta perejét bűtlencs megpillantottam. Ha Ercsey
Sándorrol nem hallom a mincapabban, azt hiszem
volna, hogy te, József helyett, a bajos Olaszföld
örömeit élvezed, a menyiben az illy Körülmegek
közé örömes nyújtásodt volna. Íme pedig te
próbálod a csehödi rókákat Sagyib károkkony
állatokat, mint egy második Sámoson, vagy Hera,
Klerz, reitind a turmány, reitind a meleg bors,
da érdekelben. Jól seced. Néhány is volt
már az idén egy pár farkas vadászat, mít ezt,
pár azért említek meg, hogy iskoláik is Kapuvár
egyet (s. i. farkast), az Lengyel collegiák aranya
hajt frílt, csaknem mint ahol volt a jutásroknak;
mert bár a tömökevület már is több egyséhang
pengőben áll, a farkas sehogy sem akar kitörni
felállani. Továbbá, hogy ilyen kevésig nélküli is,
egy pár buskával, egy néhány róttal, ahol leírt
voltal vele. Még néhány irti madarak is kioldott
be a várrosiak, arok, a mint hallom, mint kezek,
de oin man létam.

Danakos iráli foraid nagyon megnagyobbak,
s kötőrön, mert elfő, bűsfias el, mint felül
hallak. Ö nekem, micsa elváltunk, nem is. Nosel
sem tüdőt, terméketet. Annál jobban edet le,
hát rola valamit, és pedig megnagyultatós halta,
nem. Koméleme, hogy ha egérök jól lesz, nem
kezik folytatni a migrációt levelezést – s az
Ostorrág classius földe nemcsak egérre je-
re, hanem mikorajra is jólkönj hasadval
fogott lenni.

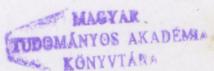
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

En itt - dörögök a fokot kérök vagásba;
egérsegeim jó a menyiben, hogy nem járunk,
de bizony több ruházás van elterül. Nők, gyerekek
meleim egérsegesek, s leged pioesen köszönhetek.
Magam is, velük együtt minden jókat
üdvözölök, maradok

Öszinte barátod
Arany János

MU 5960/9

AJ - Kovács Jánosnak
1854. dec. 14.

Van céd.

(B)

Nagy-Krös, jan. 25. 1856.

kedves barátom!

R 702, v.

Velel kimonthattan fajíratvával lepít meg mindnyájunkat.
Ó sehat nincs többé! Ószakart a remény utolsó idá-
la, is, melyből még ily jól eret magunkat amitnei.
Ez el valók képülsz rá, látom a Mózesi karcaid,
de ily hauar! Ez megöz gondolkozu. Mintha csak
azaz éle volna eddig, hogy öröki meggladásra, de,
rettei közi nullásszon ki a Galaidi Szentbőr nyú-
jonza korán elhagyott tetemért. Stegny fiú!....

Nem mereu orrával a műlek vagy báraszt
virágosanmal cíndekleni — miel bírom, edes, jó emberem,
hogy alkalmass időben, mikor jónak látod, fejed ki
lötlük reizretemet. Mondj, hogy a hogyan élérem
nélkürt is is Részán Környék fakadtak. Isten eny-
kölcs az övétek!

A megrövidítés kölcsönégyet majd meglá-
tom, mit szerek. De nem lenne-e jó gyüjtetménye
ből egy füzetbőr talogatni s aki sirjára lenne
mindegy engedély általatul....

animus....

Nis saltem accumulare donis et fuagi inane
Munere?....

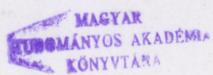
De natum heros veres van meg.

Igen, veled, edes barátom, márkor többet

Aranybánya

Ms 5460/10

AJ - Koda's Živnostník
1856. Jan. 25.

Van ced.

(R)

Nagykeres, júl. 23^{au} 1856.

Kedves barátaim!

R. 702, v.

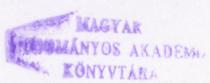
Nem akartam válaszolni leveleidre, mivelőt a kibbles
minős teljesen megkaptam. Mivel az megtörlesztvei,
hadd fejezzem ki melót költöntemel a melyen sajnos
náleknél is rekesz, azon gyöngéd figyelmenél, hogy fejez-
hetetlen önmunkáink e nagybetűn" maradványai nem
is gyermekemek marásak. Ez használtságban nincs min-
den érdekuval, mert kívül jön, — miore ta-
lál.

Rémélem olvastatot sorainak és d. versait a
Sáplikban? El kellé mondanom arra, a mielőt elmon-
tam, s hogy figyelmet genyebbek, valamit több lapot,
már meleg hivatalról a rám. A varázsnapi utazásba
nőtt tüntetés a versetek vagy tan más regébbben
s még a boldogult által tüntetést be? En ez utolsó
gondolam. — Félek, hogy megerősítésem a rám,
let a védellesek nem találhat elég melegen.
De ne felejtsük, hogy a költőknek kellett előttem, mely
önmunka még alig ismeret, s a pályára, mely hason-
volna ismerőire, a nem ismert nagy költőkégre nézve
elvezet ^{szent} vissza, míg e rövid ismeretben, e mérlegelésben
önmunkának, nincs kölönöt, köz erdettel hívan, köz,
hason idehaza elő. A rotoni, baráti pájdalom hely és
igaz, de mint olyan, a nagy költőkére nem tanítik.

A 4 aranyz már előbb, a kinyomtatás is földes
állal, kecskemét ról megkaptam hártya mellük. Puskin
2-dik kötete — ezen a mesterműre — hártyák: ennek
kölökéi peremén kipuhacsoltak a neglapai; akkor
complex lenne a önmunka utáni összes, de így is
kedves örökség; mere tegnér 1-éi 2. kötete ezen
nálunk van, maga adta az olvasni szegény jó fiú,
s ezen kívül még egys kinyeve: Edda, melyet e merint,
ninc külföldi repírozatomból tervezek, nincs is tare,
hasok? Csak Puskin sehat csonka. Meglehet, Gyur-
lai kérte el, mere tudja, hogy olvassagass Puskint:
a önmunkái-e vannak másai? arra nem tudom.

Goed. Debrecen Ref. koll. Nemes

R, 702, v.

A körösiel igen színálját, hogy meg avar myer.
leh tanárral; sőt még most se részt le a remény,
ról: hiratalos felelősséges ványik. Én emberszám
nélk, a mit nem isműl, de arra nem tanítják
valakiket hiratalos iránytka. De ennekkel arra
kívánja hogy hiratalorán is felelősekük. Külön-
ben en nem vagy burkolat fejezetben ki; hogy
ide húzzak, bár magam is igen szeretné élni.
De a Debreceni tanítvány sem vajon; miig
tanárkodásra kell, addig ott maradok, ha vala,
hogy letelestem, akkor Szalvári vagyok.

Dicsesegi virágánk - az irábeli már meg-
volt, a révibeli pincében kerültől, e héten
 minden iskolai ünneplés vége. Atutan mis
színálok? megam se tudom; valóban, hogy
ott maradok s unaskozom.

Add át a költőjegy s nagyságos aranynak
legmelyebb tiszteletemet, s a négy grófának
réncsíromat; magadt pedig fogadó legyár,
vér báráni jödelesemet! Családom is üdvö-,
xöl, - gyermekem csíkohát a négy grófni köré
kégyes nejemlélcrejeire. Ittvan veled

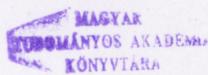
Szaricod,
Stranydános

Ns 5460/11.

Nem (56. ö. F. hoz
kötöző.

AJ.- Kovács Frissnak

56. júl. 23.

Van ced. (R)

Nagy-Körös, szept. 7. 1856.

Edes barátom!

R 702, v.

Cudálkorom hogy nem kapcsal valarrat a műlt
hő 4-én kelt leveleidre, melyek ugyan ín, részint
mire néhány napot Pessze töltöttem, részint,
mire Gyulai Pali nálam volt, egy kissé kevér ín.
disszem nemak, de más lehet jó kérkez hog
rottára uttam. Abban megírtam volt le nem ugye,
ezemről ór megköszöntem a világos úrét bár
figyelmei, - monomi körülmejeik szerára. Mónia sol
történt nálatot, s latom mos, hogy jó volt le nem
nemem. Barátom! nem vagyok ar az emberek, ki angyi
gyáns, annyi varaslau csapás egyledrűen nincs hever,
s igen fajt volna jobb lenni a gyáns csomolyele
min kelyen, melyet a tavolból is csakisem levertet.
Rettegetés ar, menyi csapás éri most egyszerre azt
a családot, - a Stegony grófján! Volt csombe páci
szigortató leveles irni: de uily orsoba ily ko
rúlnyék közé a vigassálas! Itten adjon erőt
neki, hogy ne rohadjon le fajdalma testhe alatt!
Szia Lauria, hog meg Lajoson történt baleset.
Kinthá ig föld örökkessé volt aaron dörk család
ellen! Prokato!...

Debrecreni tanárra lett valattasássod már
régebben hallottam, így hog előbbi leveleiben
már d. tanárnak emlízzük, s hiányó hog
ebból eredt a sevédis. Meglehet a potta Debreczen,
be urasította a levelet, meg nem foghatrám, mit
keres d. tanár Gennev. Egyébiránt úgy is jár,
ami már, hog Debra beljet Pécsre, küldnék a
lerclet a S ei Phacolacca-niga miatt. Meglehet
3 hónap nátra meg meghajtol.

Ms 5460/12

AJ. - Kovács Jánosnak

1856. Sept. 7.

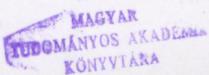

foto befe holt?

Nagy Körös, dec. 31. 1857.

Kedves barátom,

R. 702, v.

Nehogy úgy járjak leveleddel, mint a nyáron jártam,
síerek válaszolai. Akkor elmonásását választomnak
föleg az okozta, hogy a D. versei ügyével nem voltam
szírásba, s mire arra rendelkeztem, kevés lett volna
nemek válaszolni, jobbnak tűnt a Grófnevű
egyenes correspondenciát kérdeni.

Sajnálattal olvastam, hogy családi boldogságod
a beszegőig más is annyira megpróbálta, hogy az
apai örömes fejéji fajdalmaik árán kellett megvásárolnia
sárbanod. Vigassával magadat, hogy ez volt, kisebb
nagyobb nincsben mindenügyen úgy volunk, kik
az apai kedves névre szerezzük; — reméllek,
hogy többőről ríms veresít, s a kiáltott pénzadóid
után vizsgáras a boldogság.

A rölam való negelelkészid mind Tisza Kálmán
úr nagyságának, mind nektek, kik a kötődék teljesí-,
tes által forgatni javítni szánták, melegen kü-
skönök. De nekem ez a hely neGIN természetesen
égzár, hagy körszerűt neha ny régibb baráthoz, jóakar.,
róhöz seb. közelebb lennék: de annyira irányom a val.,
corai idő, hogy inkább itt maradok. A síresek körül,,
felöl osz ki az, mi itt, mere didactriumal itt is
felmegy annyira. Mi az irodaloni vállalatok és aukák
jövedelme's illái: hiszen valna nekem innen is irodal.,
mi vállalatok, mely évente ism. 4- de 800 fős is
bekövethető, ha t.i. dolgoznom lehetne! Valna hely, vol.,
na kör, hol működhessem, csak egyszerűen a régi lea.,
no neig egyszer. A felülről jöhető kényelmesen séges illái,,
söleg: salán debrecennek több respirationa van; egyséb.,
iránt az neig itt sem igen nyomásosabb, mint ott.
Hátha' öt már az nem is érem. Ha k. dély állapotom

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

a régi volna, talán másra határozásom magamal; de így, megörökve, minden figye kárhordatva, új viszonyok, emberek, köze' frakci', új élések Kézdivári mintegy, ez az, a minél neki rugtasni nincs lehet már bátorítászon. Elteredik ível többön ill., nem örömmel; ha nyugatonra léphetnek, ma megsemmis; de hogy a váltók bajáival cserejön fel a más megpróbált bájokat, arra nem értek erőt.

Igen sajnálltam, hogy az össze nem tala 'Körünk'. 24 órával törvénél el kerül el előtt, hogy én ott jártam! De most bírásom magamal, hogy a részükre Debrecenig nyújtott jobbjai még csak elszegadod gyűjtemény is - Pécsen randulva - Körövel len kiválódik!

Egyebirány Saládomban egészítéges - nincs gyors, mekim visszük időellenek - ismeretlen de regisztációval kedves Saládoddal együtt: én is, hosszú idő után laktam, ayúton berem jobbanak. Köröörökben nevezetben Kovács Pál ismétel. Igen veled!

barátod
Arany János

Ms 5460/B.

AJ. - Kovács János

1857. dec. 31

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Ms. 5460 / 14
Nagyföld, márc. 26. 1852.

III-15.

Kedves önmagad ne!

Furcsa fiktív séfőság ez a mirek 20 mérföld...
nyire egymással! 1850 de se baj: elérte
a fiktívdi jó érsek nem változott.

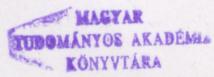
A Kérdéses fiktívással egyebet nem
tudok, mint azt, hogy az, a fiktívással
alatt akkor főszolgabíró Sugló József ur.
nak volt kiadva (a meggyei körgyűlésen)
megirrigálás végett: Sugló ur 1849-ben,
ha jól emlékszem járásra vagy február hónapjában,
közöttük is a várossal, hogy eszrevesztélet
semé meg, a mi meggyei tanácsunk ismét
bekérte: közelvölle - a fiktíváshoz
sem, azt nem tudom, mert hivatalos
nem voltakkal ar után letettek. Egy
lehet e dolgban Sugló urat kérni
megkérdezni: kiak utta ki melegjáró, vagy
izomüngai kör maradt-e - vagy refel-
la-e a meggyere - vagy melegjárók repül-
válta-e; mert akkor az ő kezén volt.

Külföldön mi ist.... megirrigunk,
egységesítjük jó. Domokosval Kiváncsul
futartson a levélről: itt is egységes.
Sok: papa példával hagy a pap nem it.
Német tanúi szolgáj - De van család
helyig idő, nem akar tanítani lenni.

Női - gyermekem köpfénytől javult
urat: en pedig nincs maratlanus

Távolban is szeret "prím"
Mányános

Ay. - Merey Ferencnek 1852. márc. 25.

124
Vm ced P

ARANY JÁNOS

Urnák

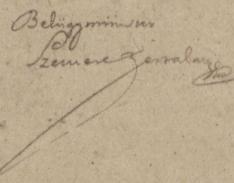
indotlán fogva Önt a Belügyminisztériumban

Fogalmazónál

szennel kinevezem.

Budapest · Majus 9th 1849.

Belügyminiszter
Szeniori Generalista

Arany Jánost fogalmazóvá nevesíti ki a forradalmi kormány
1849-ben.

levelek, ha megvolnának, se kerülnének talán ebbe a komoly gyűjteménybe.

A forradalmár Arany rebellis multjának emlékeiből is csak néhány ártatlan dokumentum szerénykedhet a diszoklevelek és udvari meghívók előkelő társaságában.

Minthá oly nagy szégyen volna még ma is, hogy a jámbor arcú, tempós, szelid szavú költő harmincégy éves korában „kompromittálta” magát abban a forradalomban, amelyben meghalt legigazabb ifju barátja, költötársa s küzdőtársa, a rebellis Petőfi.

Vagy mintha titkolni való volna, hogy aki a forradalom előtt a parasztguba alatt csörgedező nemes vérről s a diszmagyarban pöffeszkedő szemtelen nemesekről, a korrupt vármegek Rák Bendéiről írt keserű sorokat: az az Arany a rebellió alatt, Petői lázadó lobogása idején „A Szabadság Zengő Hárffájá”-t zengette,

Arany János szobra a Csonkatorony kapuja fölött.

Kedves Személye!

Furcsa jönnesésről az a mióktól 20 mérföldig
magyar egységről! 500 de te baj, akiket
a forradalmi jó rész nem vállaltott.

A királyi fővárosból számosan menekült, mivel azt hitték, a forradalmat alkotó akkor fiatalok Szigló Szent István után volt késedelem (a magyar közigazgatás vezetője). Szigló ut 1849-ben, ha jól emlékszem, június vég február között közelítőleg a névvel, hogy összereitől leírni meg, a mi magyar törökös ismét felkérde. Közöttük a fővárosból menekült, aki nem tudott, mivel hivatalosan nem volt jól, mivel földalatt volt. Szigló leírta a dolgukat. Szigló most Kelláne megörökíteni: kiadtotta ki megjárás, vagy ironikai körben maradt-e — vagy cégekkel, de a magyarral — vagy másikra utalva — visszajárak utolsó világában; mivel akkor az ő kezében volt.

Külsőben mi ill... megvázolhatunk, egyszerűen jó. Domboroson a Körösszentjánosból forradalmi levéllel: itt is egyszerű, de a fővárosból hagy a pap nem is Kálvária plébániájáig — De van minden hagy irodá, nem akar tanítani tanítani. Nincs — gyakorlatilag tüpcörül jövőpapnak urak: en pedig irodával maradtak.

Tárolba is kerülj a fővárosi fővárosi
Aranybáró

Arany János levele 1852-ből Mesey István szalonai főjegyzőhöz. Férjek

az kiátkozott „János pap országá”-t hirdette, a parasztkirály Dózsa époszára készült, a Népbarát-ban megéppen ily lázító igazságokat írt: „A népeknek természet szerint való jussa van a szabadsághoz, mert szabadság nélkül az ember nem Isten képére teremtett állat, hanem igavonó barom... A forradalom a legszentebb harc, ami a világon lehet,... a forradalom a népek jussát szíja ki a hatalmasság körmei közül...“

— És hogy a Hamlet-lelkű költő a pártütő-konventre követjelöltséget vállalt, bukása után virtuskodás nélkül, de becsülettel nemzetőrködött, s a republikánus kormánynál kis hivatalt viselt — és e forradalmi „bünei” miatt a nagy összeomlás után orosz kancsúka, osztrák börtön és ellen-forradalmi ural magyar bosszú elől bujdosnia kellett a bátori erdő bozótjai között — éppen neki, Toldi költőjének.

A fölgyógyult Lenin növérével és unokaöccsével. Nővére ölében a házfelügyelő kis lánya.

D'Annunzio trappista atyákkal a maguzzanói kolostorban.

A menekülő ember

Irita: Déry Tibor

(24)

Az igazgató elképedve bámult rá. — Kirabolta — ismételte dadogva.

De Kónyával egyelőre semmit sem lehetett elkezdeni. Eszméletét vesztve, fejjel előre bukva, remegve feküdt a földön, teste ide-oda hánykolódott, mintha epileptikus görögök rásznák.

Élesen berregve szólalt meg hirtelen az iskola óravégét jelző csengője, az igazgató felriadt.

— Az osztálykönyvet pedellus! — kiabálta.

Valaki orvost emlegetett. De egyelőre senki sem mert kimenni az utcára.

EPIZÓD: EGY RÉGI FORMA

A nap hátralevő részében a városka utcái néptelenül, nemán nyújtózkodtak a tavasz forró napsütésében, senki sem mert lakásából kimozdulni s csak az emeleti ablakokban nyüzsgött láthatóan az emberi élet; zavaros, rémült arcú fejük hajolják ki egy pillanatra az utca fölé, hogy rögtön utána visszahuzódjanak, mintha attól felnének, hogy leharapják őket, itt ott két szembenfekvő ház ablakai közzött rövid, hirtelen végetérő eszmecsere indult meg a fiatalabbak részéről, vagy egy pólás srác mivel sem törödő visita a hallatszott a kongó utcák felé, — egyébként, mintha kihalt volna a város, sehol semmi életnek nem láthatni nyomát. A földszinti ablakokban a biztonság kedvéért leeresztették a zsugártereket s lámpát gyűjtötték s ez az intézkedés célszerűnek is bizonyult, mert amint utóbb kiderült, a város perifériájában fekvő egyik utcáskában az állat sorban bezutta az összes földszinti ablakot, előbb az utca egyik oldalán, majd a másikon — bizonyos rendszerettről s rendszerességről tevén tanúságot erejének illetén ökonomikus felhasználásával.

Különben is inkább a város külső részeiben tartózkodott a délután folyamán — utcáról-utcára járva s mellétköngetve — s a belső részbe csak egyszer tért vissza rövid időre, az itteni lakósok nagy rémületére. Esetlenül himbálva testét, szaladt végig a Fő-utcán, mintha csak tévedésből került volna ide s maga is szeretne mielőbb kiszabadulni az alacsonyabb házak közé, a szabad ég alá, — utját rémült asszonyi sikoltások követtek, mintegy az égből hullva s láthatatlan ostoresapásokkal izgatva dühét s zavart félelmét. Az iskola előtt egy pillanatra megállt s mintha gondolkodna, lassan ide-oda himbálta koponyáját, azután hirtelen eliramodott s nagy ugrásokkal továtünt a fasor jegényei között.

A csendőrség s az önkéntes tűzoltóság nyilván az igazak délutáni álmát aludta aznap, nyomát sem lehetett látni semmiféle előkészületnek, rendteremtési szándéknak. Igaz, hogyha meggondoljuk, hogy Kónya is tagja volt a tűzoltóságnak...

Mindenesetre érhetetlen, hogy semmiféle hatósági intézkedés nem történt, elvégire egy több mint 10.000 főnyi lakosságu város biztonságáról volt szó s egy oly katasztrófáról, melynek márás egy emberélet esett áldozatul s minek, — ha gátját nem szegik, mérhetetlen veszélyekkel fenyegetett továbbra is réme. S nem emberi bölcsességen mult, hogy több szerencsétlenség már nem történt.

A gyerekeket az iskolából nem engedték haza, az ablak üvegéhez szorított arcocskákkal álltak egész idő alatt a savanyu szagu tantermekben — a III. osztályban állatkertet játszottak s az egyik csirkefogó gorillának öltözve — felborzolt hajjal, vicsorgó fogakkal ugrálhatott a

padok között. A szülők megnyugtatására a tanárok elő telefonszolgálatot rendeztek be a nyitott ablakokon át házról-házra, utcáról-utcára adatva tovább a hirt, hogy a gyerekeket egyelőre az iskolában tartják s miután különben is, ugyszólvan az egész városban tökéletes csend uralkodott, — senkit sem lehetett látni az utcán s csak a nap sütött szelid zenével a rügyező fákra — az emberek lassanként megnyugodtak s kedélyes megadással várták a furcsa kaland végét.

Nem így a külülvárosnak azokban a részeiben, mik szinterévé lettek a szabadjára bocsátott lélek vad kalandjainak.

E kerületek lakói, kik mitsem tudtak a veszedelmes előzményekről, miknek híre csak el nem hihető pletykák alakjában, elszórva jutott el hozzájuk, ösztönösebb, megmagyarázhatatlanabb félelmet éreztek e furcsa fantom megjelenésén, mint a belső városrészben lakók, kiknek nem sokkal többet jelentett a dolog, mint egyelőre még nem ismert eredetű kellemetlen kalandot s a közigazgatás egy újabb csődjét. De odakinn, ahol mint ketrecben, föl és alá bőgve és mellétköngetve egyre járta az állat a napos és néptelen utcákat s az emberek az alacsony ablakok mellé ülve, megretenve leste minden mozdulatát és seprőnyelekkel és kályhalapátokkal fegyverkeztek fel egy akár-milyen pillanatban bekövetkezhető rettentetés támadása ellen — odakinn egyre szorongóbb s félősebb lett a hangulat.

A Petrezselyem-utcába, mely görbén s szük közökre összehuzódzkozva vezetett el egy domb lába mentén, ért el legelőször az állat s ez volt az az utca, melynek ablakait sorra betörte rettentetés öklével. Ebédidő lévén, mindenki odahaza volt, az udvarra néző konyhákban ültek a családok s legtöbbjük csak az üvegcserépek csörrenésére lett figyelmessé az utcán vágtató dühöngő jelenésre. Beszaladtak a szobába s a félelmetől csipkefüggönyök mögül az ablakcserépek közt kihajolva, ajkukra fagyott a káromkodás: egy röten lomposodó írtózatos magas sátáni alak ugrándoziott, mint egy titáni majom villám gyorsasággal a felfréccsenő sárban, házról-házra tünve s pillanatonkint, mint gépfegyver tüzelésétől vágódtak utja nyomán az ablakcserépek éles pattanással a földre.

Az állat arcát szerencsére senki se látta. De mikor bosszúja müvét bevégezte, az utca végére ért s boltozatos melléből, mint földalatti sziklabarlangokon át eldördült előbb tompán, tele fájdalommal, majd egyre dühösebben s hörögve írtózatos bőmbölése, az emberek hátratátorodtak s befedték szemüköt. Ez az ordítás emberi ordítás volt — egy halálán levő férfi hipertrófiás hangja a kín zengő Jákob létráján kapaszkodva ki jeges poklaiból.

Egész délután a városnak ezen a kis, legfélreesőbb részén vándorolt ide s tova, a Petrezselyem-utcán s az ezt környezeitől néhány utvonalon. Estefelé, hogy sötétedni kezdett, új irányba csapott, megkerülte a tölgék dombját s egyenesen a református templomnak tartott. Tanuk állítása szerint soká gubbasztott mozdulatlanul a torony tövében, föl-föl nézve rá s bámulva öszerdőre emlékeztető magasságát. Azután hirtelen kiegyenesedett, kongó mellére csapott öklével s felbőgve a csucsives ablak párkányára vette magát. Ennél magasabbra nem jutott. De soká maradt ezen a helyen, háttal fordulva az utcának s szögletes koponyáját az ablak vasrácsának támasztva bámult bele a templom sötétlő belsejébe. Valami éneklő hangot is hallott egyesek állítása szerint — mintha valaki zsoltárt fujna egy rekedt trombitán s karjait ide-oda lengette hangja taktusára.

Körülbelül hét óra tájban a város másik végén tünt fel, nyugtalannl rohanya egyik utcából a másikba. Egy kapapot kerített valahonnét s kezével egyre ide-oda lengetve, mintha nem tudna mit kezdeni vele, sokáig nézte furcsán meredő szemeivel — végül is megunvva, egy rántással kettétepte. Nem birt visszaemlékezni rá, hogy mire is való tulajdonkép.

E kerület egyik utcájában egy öreg néni találkozott vele, az egyetlen emberi lény tán a városkában, ki létezéséről még nem szerzett tudomást — süketen, árván élt egy magányos házikóban s ép bevásárlásra indult, mikor az állat utjába került. Javában csodálkozott már azon, hogy az összes üzletek zárva, a redőnyök leeresztve s hogy senkit se lát az utcán — mikor hirtelen megpillantotta az ugrándoza közeledő emberformáju hosszuszörű lényt — megállt s száját kitáta a szívhez kapott.

Az állat egyenesen neki tartott, az emeleti ablakokból rémült kiáltásokkal s integetéssel figyelték az elkerülhetetlennek látszó katasztrófát. De semmi sem történt.

Mozdulatlanul álltak egymással szemben, a néni buzgón vetette a keresztet, miközben fogatlan nyálázó szája hangtalanul mozgott s apróra összehuzódzkodva remegő fejjel nézett fel hórihorgas ellenfelére.

Jó néhány percig maradtak e kokett szituációban, mig nem az állat — nyilván elbártalanodva a helyzet reménytelenségétől, hirtelen mozdulattal keresztül nem ugrott a sipitva megbicsakló nénikén s himbáló futásban tova nem tünt a girbe-gurba házak között.

— Szolid állat! — állapították meg némi megkönynyebüléssel a város lakói s ablakaikat jól beretteszelve ismét diványaiakra vonultak vissza. — Nem szabad felingerlni, akkor nem bánt senkit, — volt a végső vélemény — no igen! de akkor hogyan szabadulnak meg töle, elvégre viri-listának nem nagyon alkalmas...

Mint jól szituált s kövér polgárokhoz illik, viselkedésükben továbbra is a legmesszebbmenő óvatosságot tanúsították s csak véleményekkel lengtek kissé szabadabb a szabálytalanabb régiók felé, azt a látszatot keltve, mintha a testiségükre rakódott tejfehér zsírréteg ugyan távolról sem akadályozná őket gondolataiknak nemesen emberi, anyagiatlán szárnyalásában — idea és tett egyet jelentvén számukra mindörökké.

— Szabad országban élünk... s ez is csak isten teremtménye! — mondták. De hogy mily közel jártak az igazsághoz, arról sejtelmük sem lehetett.

Az isten teremtménye ezalatt furcsa, érthetetlen indulatokat táplált lelkében, viselkedése minden titokzatosabb, szinte azt mondhatni, ünnepélyesebb lett s mintha — valami fanatikus megszálltság hatása alatt — érintkezésbe akart volna lépni az emberiséggel s gondolatait, vagy legalább is érzéseit közölni vele, — oly meglepő manővrirozsásba kezdett s minden tünt megismétlődő kísérletekbe, megközelíteni e gyáva állatok kőházakba zárkózott hordáját.

A Fő-utca végén a kántorék alacsony háza előtt állt meg először s leguggolva, fejét az ablakhoz szorítva, sokáig bámult be a homályosan megvilágított szobába. A család mozdulatlan dermedtséggel tehetetlenül nézte az üvegre laposodó sátáni maszkot. Fehérlő erős fogaival, mintha egy halotti koponya lógná az ablak előtt csillámló tüzes üvegszemekkel.

Legközelebbi látogatása egy nagyobbfajta bérháznak szólt az Olló-utcában. Betántorgott a kapun s ünnepélyes lassú ugrásokkal haladt fel a lépcsőn. Az ajtók előtt megmegállt, tán gondolkodott ezeknek érthetetlen szerkezetén — egy helyüt sokáig rázta a fénylő sárgaréz kilincset.

De a barátságtalan fogadtatás nyilván elkedvtenítette, mert nemsokára kereket oldott s azontul hosszabb ideig sehol sem mutatkozott. A város környékén kószált fel s alá, s csak valamivel nyolc óra után tünt fel megint a házak között, egyre lassabbodó ugrásaival. Fáradt volt már nyilván, s egyre kedvtelenebb.

Sötétedett, az égen sápadtan tünt fel a teli hold foltos korongja s a meg nem világított utcákon imboldygva mozgott előre az állat fantasztikus szilhuettje. Az embereken a sötétség beálltával egyre jobban erőt vett a félelem. Nappal, hogy lármásan bögve rohant fel és alá, legalább nyomát lehetett követni, de most, hogy hangtalanul suhant végig a sötét utcákon és sohasem lehetett tudni hol bukkan fel a következő pillanatban, félelmetsébbé vált, a veszély nagyobbnak tetszett.

S hogy őt magát is mi lelte, mi ösztökélte fantasztikus cselekedeteire — nem lehetett megérteni.

Kevéssel félkilenc előtt a kaszinó előtti téren jelent meg, s habozás nélkül, mint aki valami előre kidolgozott tervét hajtja végre, néhány perc alatt megmászt a kaszinó épület erkélyes balkonos falát, egy rettenetes ugrással a homlokzat lapos tetejére vetve fel magát.

Az öblös tér összes ablakai pillanat alatt megteltek bámuló emberfejekkel. Szorongva, telve felelemmel követték minden mozdulatát, itt-ott biztonságosabb helyen kinyilt egy ablak s elfojtott suttogás szakadozott hangai lengtek ki a langyos zsöngő tavaszi levegőbe.

Az állat fekete groteszk szilhuettje élesen vált el az ég felhős, derengő, szürke ragyogásától. Karjait ide-oda vetve, arca a tér felé fordulva, szögletes, gyors mozdulatival, mintha egy drónon rángratott titáni bábú táncolna a háztetőn, mögötte rózsával ragyogott a leszállt nap utolsó lehelete, a fákról csiripelve szálltak fel a verebek az égnekn.

(Folytatása következik)

PANORÁMA

II. évfolyam. Bécs, 1922 október 22. 41. szám

A PANORÁMA egy száma 5 čK. — 5 dinár. — 8 lei. Negyedévre 60 čK. — 60 dinár. — 96 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Wien, III., Rüdengasse 11.

Felelős szerkesztő és kiadó: Jankó Ferenc szerkesztő,

Wien, III., Rüdengasse 11.

Nyomja: Öst. Zeitungs- und Druckerei A.-G., Wien, III., Rüdengasse 11. és J. N. Vernay, A.-G. Wien, IX., Canisiusgasse 8—10.

BÉCSBŐL kapja pos-tán félíg INGYEN

bérmentve az alatti felsoroltak közül bármelyiket, ha ajánlott levélben rendel és mellékel 10 čK

vagy 16 dinárt vagy 25 leit.

50 drb. monogrammos levélpapír és borítékok, egy gyönyörű nyakkendőt, egy finom töltőtollat, 2 drb. bécsi művészeti faliképet üveg alatt, 1 pár finom térfizikai gumikkötővel, két finom fogkefét, egy pár finom női harisnyát, egy újdonság családi-mozgót 50 vettőképpel, egy finom bontófészt, hárrom zsebkendőt, egy elliűnfejtő nikkel cigaretta-tárcát, egy nikkel öngyujtót dohányzó szerelesssel, egy csinos zsebkést, egy gumimadrágatartót. (Egy remek manikür-készlet vagy egy selyem Jambó, vagy egy ventillátor készlegyező 15 čK korona vagy 25 dinár vagy 40 lei.) Szín és nagyság megrändő, 5 tétel megrendelesnél egy bécsi kacagtató újdonság ingyen. Portóiért tételeinként külön 2 čK korona vagy 4 dinár küldendő.

Cím: SAM. DEUTSCH, EXPORTHAUS, WIEN, IX., ROSSAUER-LÄNDE 41.
Saját ház.

s a járókelők által eldobott papirhulladékokat szedegeti fel s szállítja haza. A hulladékpapír pénzt ér, a papiryárak bankót adnak érte s a szülök a napokon át gyűjtött hulladékot eladják a papírgyárnak.

A nyomor a legiázasabb gazdasági tenékenységet váltja ki az emberekből. A német márka folytonos ingadozása mellett senki sem tudja, hogy pénze, értékpapíra, egyébb vagyona mit ér. Ezért mindenkit érdekel, hogyan állanak a valutaátfolyamok. Mindenki tözsdezik. Berlin utcáin a váltóüzletek előtt a nap minden szakában kiváncsi csoportok lesik, vajjon a mai nap pal mennyivel lettek ismét szegényebbek.

Megdöbbentő látványnak is, hová juttatták ezt a népet, mely a háború után az egész világ által megsodált energiával ujra rendbehozta termelését, új gyártelepeket épített és iparát az új külkereskedelmi helyzethez alkalmaz-

kodva át tudta szervezni és versenyképessé tudta tenni. Ide juttatták azok a mértéktelen, teljesíthetetlen követelések, amelyeket jóvátétel címén szegezett a dolgozó Németország ellen Franciaország. A francia sajtó három év óta hangsújja, hogy Németország minden követelésüket meg tudja fizetni, denem akarja. El is hitte ezt sok amerikai és londoni bankár

Papirgyűjtő koravén gyerekek Berlin utcáin.

Küszöön a legrettenesebb téli. A salakgyűjtőtelepen koks és széndarabkára vadásznak,

Rözsagyűjtők hazafelé a berlin-környéki erdőkből.

és milliószáma vásárolták a német márkat. Németország külföldi barátai az ellenkezőjét hirdették: Némerország nem fog tudni ennyit fizetni s a csőd előbb utóbb kikerülhetetlen. Végre is az utóbbiaknak kezdtek hitelt adni s íme, az összeomlás békővetkezett uly, ahogy a németek barátai bejósolták.

A newyorki és londoni bankárok jobban kezdtek hinni Keynes-nek, a németbarát angol írónak, mint Poincarénak és sok milliárdnyi márkat piacra dobtak s ezzel megkezdődött a vég kezdete.

Most először történik meg talán, hogy a hetven milliónyi német népet kétségebes fogja

el, mert ujjáépítő munkája teljes megsemmisülését látja s a munka minden lehetőségét is hovatovább elvágják előtte. Most már bizonyos, hogy Németország a márka ennyire alacsony kurzusa mellett képtelen lesz fizetni, de most már egyre villagosabb lesz az egész világ szemében,

hogy igazában sohasem volt jóvátételről szó, sohasem azt akarták igazán, hogy Franciaország és Belgium földdel egyenlővé tett vidékeit a németek ujra fölépíték, hisz erre a német munkásság minden percben kész, hanem arról, hogy e hatalmas népet rabszolgáskorban tartásá.

A BUDAI HALÁSZ-BÁSTYA

A HUNYADI SZOBORRAL

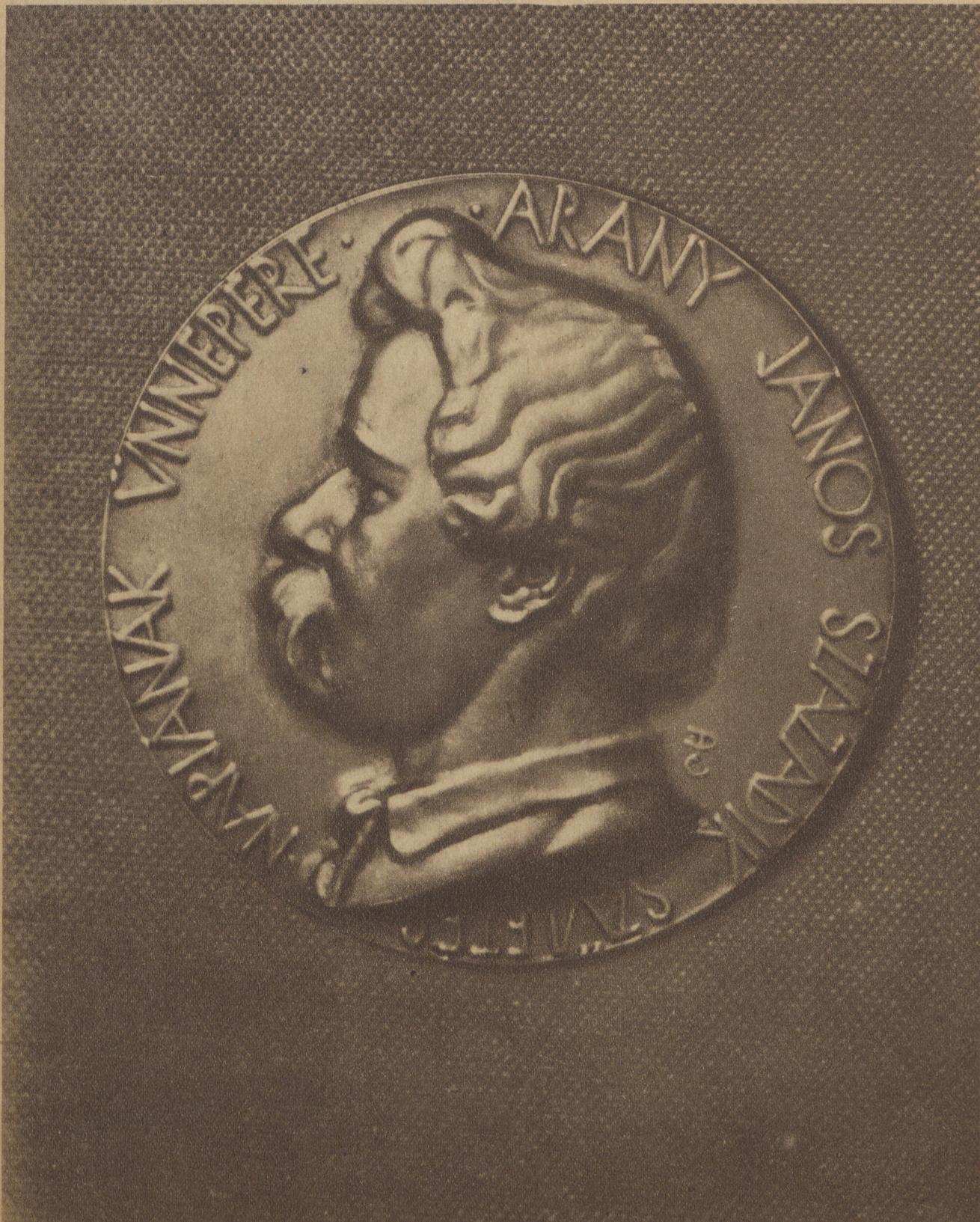

PANORÁMA

Megjelenik minden vasárnap

Képes hetilap

Második évfolyam 41. szám

TOLDI KÖLTŐJE

(FÉMÉS BECK ÖDÖN PLAKETJE)

Törökország újra európai hatalom lett

A lemondott VI. Mehmed török szultán utolsó szereplése : hálaimát mond a kemalisták anatolai győzelméért.

Angol csapatok Konstantinápolyban. A mudanai fegyverszünet értelmében a szövetséges csapatok harminc napon belül átadják Kelet-Traciát a törököknek.

Arany földjén

A költő halálának negyvenéves fordulóján

Irita: Székely József

Bihar földjén, a szalontai síkot átszelő új magyar-román határon, bogár-hátra viskók helyén épült kis városi házak között idegenül emelkedik a régi hajdúbánya.

Nem a két költő versében élő régi rom, nem Toldi ősi várának pusztuló omladéka: a megifult ó-torony áll őrt a nevezetes város piacán s a korszerüttelen korhűséggel rekonstruált toronytető alatt hajdani háboruk harcos emlékei helyett, egy békés kultúrát teremtő igaz ember, egy zsenális pörköltő élelmunkájának emlékét örzik a százados falak.

Német földön, vagy olasz ég alatt öt világ rész kulturszemjás vándorának zarandokhelye volna a költöerekelyéket örző ó-torony, — itt, a Kölesér mocsaras partján a régi magyar világban is ritkán járt irodalmi relikiákat kutató idegen. Most vasárnap délelőtt egy magyarbarát román költő, egy románbarát magyar ifju, néhány kis diákok és egy neve-

Arany János családi körében 1863-ban. (Balról jobbra): 1. Arany János. 2. Felesége: Ercsey Julianna. 3. Lánya: Arany Juliska, Széll Kálmán volt szalontai pap felesége. (Állók): Arany László, Széll Kálmán.

1	8	1	7	37
1. Arany János	2. Ercsey Julianna	3. Arany Juliska	4. Széll Kálmán	5. Arany László
6. Szalontai Szent István	7. Szalontai Szent István	8. Szalontai Szent István	9. Szalontai Szent István	10. Szalontai Szent István
11. Szalontai Szent István	12. Szalontai Szent István	13. Szalontai Szent István	14. Szalontai Szent István	15. Szalontai Szent István
16. Szalontai Szent István	17. Szalontai Szent István	18. Szalontai Szent István	19. Szalontai Szent István	20. Szalontai Szent István
21. Szalontai Szent István	22. Szalontai Szent István	23. Szalontai Szent István	24. Szalontai Szent István	25. Szalontai Szent István
26. Szalontai Szent István	27. Szalontai Szent István	28. Szalontai Szent István	29. Szalontai Szent István	30. Szalontai Szent István
31. Szalontai Szent István	32. Szalontai Szent István	33. Szalontai Szent István	34. Szalontai Szent István	35. Szalontai Szent István
36. Szalontai Szent István	37. Szalontai Szent István	38. Szalontai Szent István	39. Szalontai Szent István	40. Szalontai Szent István
41. Szalontai Szent István	42. Szalontai Szent István	43. Szalontai Szent István	44. Szalontai Szent István	45. Szalontai Szent István
46. Szalontai Szent István	47. Szalontai Szent István	48. Szalontai Szent István	49. Szalontai Szent István	50. Szalontai Szent István
51. Szalontai Szent István	52. Szalontai Szent István	53. Szalontai Szent István	54. Szalontai Szent István	55. Szalontai Szent István
56. Szalontai Szent István	57. Szalontai Szent István	58. Szalontai Szent István	59. Szalontai Szent István	60. Szalontai Szent István
61. Szalontai Szent István	62. Szalontai Szent István	63. Szalontai Szent István	64. Szalontai Szent István	65. Szalontai Szent István
66. Szalontai Szent István	67. Szalontai Szent István	68. Szalontai Szent István	69. Szalontai Szent István	70. Szalontai Szent István
71. Szalontai Szent István	72. Szalontai Szent István	73. Szalontai Szent István	74. Szalontai Szent István	75. Szalontai Szent István
76. Szalontai Szent István	77. Szalontai Szent István	78. Szalontai Szent István	79. Szalontai Szent István	80. Szalontai Szent István
81. Szalontai Szent István	82. Szalontai Szent István	83. Szalontai Szent István	84. Szalontai Szent István	85. Szalontai Szent István
86. Szalontai Szent István	87. Szalontai Szent István	88. Szalontai Szent István	89. Szalontai Szent István	90. Szalontai Szent István
91. Szalontai Szent István	92. Szalontai Szent István	93. Szalontai Szent István	94. Szalontai Szent István	95. Szalontai Szent István
96. Szalontai Szent István	97. Szalontai Szent István	98. Szalontai Szent István	99. Szalontai Szent István	100. Szalontai Szent István

A szalontai ref. anyakönyv 1817. évi lapjáról csak a keresztelesek napja tűnik ki. A családi biblia bejegyzése szerint a költő Gergely nap előtti vasárnap született.

tőszemű bakfis aprólábai tapossák a Csonka - torony falépcsőit. Szinte mindenüknek a félhomályból mindig magasabba, ahol a váratorony keskeny ablakknyilásából fénykéve omlik a múzeumszékrenyek üvegfedelére s a csillagötölkölők alatt az élet színében szikráznak a holt reliktiák.

Mit mond vajjon a halott költő üvegfedél alá zárt írása az élő poétának, mit jelent a kopott kaputós kisdiákna a könyvesszékreny kincse, mit

látnak kiváncsi lakinusok a képek, szobrok, koszoruszallagok pedáns rendbe szedett sorában?

Hiszen a magyar kucsma és a horgolt selyem házisapka, a diszkard és a szürke esernyő, a tubákszelence és az orvosságos dobozba göngyölt gitárhúr, a barna tipsz karrosszék, az ágy, a pipatórium s az íróasztal, ezüstkoszoruk, babérágak, Petőfi kávéfőzöje s Tassó sirvirágá, a gyoroki olvasókör s a kairoi magyar egylet

diszoklevelei magukban véve csak kuriózumok, múzeumi leltári tárgyak, — nem jelentik a költőt, sem az embert, — mégis uly, együtt, titkos kapcsokkal egybefogva egy új jelentést nyer a sok furcsa tárgy, s mintha mágikus varázs élőszővel szólaltatná meg az ódon falak között a dolgok lelkét. És durva

sok torzó mellett is sok örökké egész során végig, — minden csillogása mellett is fájdalmokkal tulterhelt életen, óhajtót halálom át a halhatatlanságig.

Az Arany-torony az attivé-költő, az ünnepelt akadémikus, a szoborrá kövesített halhatatlan halott

A nagyszalontai Arany-emlék-egyesület plaketjének tuloldala. (Fémés Beck Ödön műve.)

göröngyökből, apró kavicsokból, ragyogó drágakővekből szinte szemeink előtt épül ki egy zseniális parasztifű csodálatos utja, amely a szalontai porpból a művészszellemek tiszta régióiba ivel — napi robotba fullasztott aranyálmok, meddő évek s felvillanó termékeny napok, titkolt sebek s fárasztó ünneplések,

A költő születése helyén épült ház az Arany-emléktáblával.

(Rubin S. felv.)

muzeuma, az író, a jegyző, a tanár hagyatéka közé alig-alig tévedt Arany ifjúságának kevessé ismert romantikus korszakára emlékezetető ereklye.

A tógátus diákok hivságos művészálmaiáról, a kóbor színészélet cítra nyomoráról beszélő dokumentumok, az Iza partján a festett arcú Klárcsihoz irott szerelmes

Nagyszalonta a renovált Csonka-toronnyal, mely ma Arany-muzeum.

~~Magyarországi Katolikus Pápa~~

Nem kis meglepetéssel s örömmel vettek az i-
gen tiszta Egyházi Tanácsnak folyó hó dán tartott
üléséből kelt s hozzá intézet beszéd meghívó le-
het s meglepetéssel, mert egyszerű magányomban illyes-
mine én nem is gondoltam; összömmel, mert alkalmam
nyilt a tiszta Egyházi Tanács irántani jó in-
dulatáról meggyőződni.

Bocsátottam volna, hogy mielőtt a fontos lépés,
re magasat elhatároltam, hosszabb időm jutott le-
gyen a megmondásom; hogy ekképen, erőm s körül-
menyem feltüszöröttes szimbavételeivel, s e az elfogad-
ás kiírásban is, se az el nem fogadás halatlanság
beléget ne viselje magán. De miután ez, a tudvale-
ró akadályok miatt, még nem eshetett, a tiszta-
Egyház bírálmaérte fizet köszönitem mellett,
könytelen vagyok fajdalmasan kijelentni, mikép, a
nyagi ~~hely~~ körülmenyem miatt, nem vagyok olly
állapotban, hogy a meghívást elfogadhatjam s az
átkölcsönssel járo, am nekve tetemes költséget
fedorhessem. —

Mi teljes tisztelettel maradvan. Ralnai
O.S. 14th 1851.

Arany - Valkóbori Egyetemes
1851. okt. 14.

M 5869
16.

Valkóbori Arany Múzeum

M: AJ.KK. XIII. 8 101. l., jz. 493-95.

Wroclaw " XV. 8 395. l.

Arany - Valkóbori Egyetemes
1851. okt. 14.

Ullói út

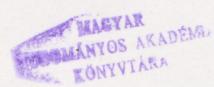
Öt pacsirta 19 Számalat.

Főtisztsskéletű Székács József
uramnak, a Dunamelléki ág. tit. v.
egyház főfelügyelőjének, a Kis-
halidy-társaság tagjainak erre

Helyben,

19/05/1961

MS 5460/17.

Föltisztelendő mű!

Sárosy Gyula, a Kisfaludy-társaság tagja, meghalt. Ilyen, hogy
a társaság szülőiileg népi négyes hónap d. a. 4 óra
kor törökérendő temetésén. De ezenkívül vajlandó valna
hogy valaki a társaság tagjai kötél vonulva fülvész hez
járda. Ilyen, hogy gyülekezileg összehelyünk a lágyba, az idő
rövid, többször elnökeig utáni index keletét sem engeli más.
Egyenlően en, mint őgargás, sietel megtonai a növekvő index
kelet. Itt'sek kisimba a társulat tagjai közt, semmi sem talál
hatást. Itt'sek kisimba a társasáv ily alkalmazás, mint jölkedelmi elő
írás a firaképed társasáv ily alkalmazás, mint pénzügyi által
munka, ki minden előirányzat, minden pénzügyi működéshez által
a legmagasabb díszre fogva magaszt a vizsgálók, igazgatók, Bélor
kovics lehát alákarva filkálni, hogy a társulat nevében
a pionorú kötelezettség elgyakorlását magára vállalni mérnőknek
sej.

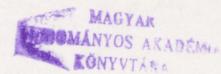
Ri legyő tisztelettel vagyok

Föltisztelendői jegyzék
Pécs, nov. 16. 1862

alexandro fulgája
Aranybanus
a Kif. ians. őgargásijja

Ms 5460/17.

AJ. - Héjás Jánosnak
1861. március 16.

Ms. 5460/18

Több hőművész

Dear Lexington!

A műszaki gyárok eset alkalmából egy
kézileírás bátorkodva ismernék művek
zád. Közelebbi egy pár személyes
igaz tanácsadásra, hogy az Akadémia
mia fájlyákról gondolkodott vagyai
prániára. Hanem azok kivételecs eje
sem is lehetséges. Legy Prives e nézett..
ban bővebb tanácsadással segít..
Ségenünk jönne! Jükreger-e a jelen
országban így gondolkodás, s hogyan fizet..
Lí-e az Akadémia e költségei miatt..
Dei halál esetben? Elvárunk egy pár
forrásból ismertetést, ha lehet aronval.

Ha fájlyákról csatlakozan gondolat..
Rövidnek kell: miután ma a bolond
igaz is kárvári, aki hirtelen nevet lez
kezdő, ha eis reggel 8 óra vajból
megjelenik a hivatalban, és tanári
csoporttal élve, ere a halálael bekerül..
Zür. Ha ellenben rögtön iuterke..
Dei jükregerére forogni kell, legy Prives
e nézettben is kitartani, s eis még
ma ott lesz (noha halálos fükkel.)

Fogadt Prives üdvözleteivel

Belf., júl. 9. 1865.

Mi a semmiből, holnap D. u. felhasbor

Tranyó

